

Міністерство освіти та науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

Андрій КОВАЛЕНКО

«29» серпня 2024 р.

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їх навчання

Середня освіта (Англійська мова і література)

другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література
(англійська))

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Погоджено

науково-методичною

комісією

факультету іноземної та

слов'янської філології

«29» серпня 2024 р.

Голова

Громова Н.В., к.пед.н., доц.

Суми 2024

Робоча програма комплексного кваліфікаційного іспиту розглянута і схвалена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики

«29» серпня 2024 р.- 31 с.

Розробники: кандидат філологічних наук, доцент Багацька О.В.
кандидат педагогічних наук, доцент Подосиннікова Г.І.
доктор філологічних наук, професор Горболіс Л.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Подосиннікова Г.І., к.пед.н., доцент

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розвиток освіти в Україні визначається у загальному контексті Європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності загальносвітової культури, реалізацією положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки.

Кваліфікаційний екзамен – це один з елементів атестації студентів, що відбувається після завершення навчання в університеті на освітньокваліфікаційному рівні магістр, мета якого є визначення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки студентів вимогам кваліфікаційної характеристики.

Програма кваліфікаційного екзамену з **англійської мови, зарубіжної літератури та методик їх навчання** розрахована на студентів, які закінчують Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка за спеціальністю **014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))** галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

На кваліфікаційний екзамен винесені такі освітні компоненти:

- англійська мова;
- методика навчання англійської мови;
- зарубіжна література;
- методика навчання зарубіжної літератури.

Форма проведення кваліфікаційного екзамену – усна.

Кваліфікаційний екзамен з **англійської мови, зарубіжної літератури та методик їх навчання** перевіряє рівень сформованості таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність до вираження національної культурної ідентичності та її рефлексії, творчого самовираження; сприймати, цінувати різноманіття та мультикультурність; керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ЗК-4. Здатність до стратегічного планування, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків;

здатність діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

ЗК-5. Здатність до генерування нових ідей, ініціативності та підприємливості, моделювання траєкторії особистісного та професійного самовдосконалення.

Професійні компетентності спеціальності:

ПК-1. Здатність реалізовувати міжкультурну комунікативну компетентність в усіх видах англomовної мовленнєвої діяльності (говорінні, аудіюванні, читанні, писемному мовленні з акцентом на професійну комунікацію) в широкому спектрі ситуацій відповідно до вимог Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти на рівні C2.

ПК-3. Здатність аналізувати, добирати, творчо та ефективно використовувати сучасні методики, технології і засоби навчання учнів англійської мови та зарубіжної літератури; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; самостійно розробляти методики, технології, засоби навчання, контролю та оцінювання результатів діяльності здобувачів освіти.

ПК-4. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сферах філологічної освіти, методики навчання іноземних мов, літературознавства, зарубіжної літератури; адекватно добирати та ефективно використовувати методи освітніх досліджень; вести наукову діяльність із використанням сучасних наукових методів, інформаційних та інноваційних технологій та здійснювати рефлексивну самооцінку результати власних досліджень.

ПК-5. Здатність аналізувати особливості розвитку, специфіку стильових тенденцій зарубіжної літератури, використовувати знання з літературознавства для оцінки світового літературного процесу і проєктувати набуті компетентності в освітній процес загальноосвітніх закладів.

ПК-6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати необхідну інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні, вдосконалювати та / або створювати електронні освітні ресурси; доцільно використовувати цифрові технології у процесі навчання англійської мови та зарубіжної літератури.

ПК-7. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної науково-методичної і практичної педагогічної діяльності з метою ефективного моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів закладів середньої освіти.

ПК-8. Здатність ефективно застосовувати комунікативні технології в спілкуванні з різними суб'єктами взаємодії, оперативно й ефективно включатись у мовленнєву взаємодію, передбачати результати професійно-педагогічного мовлення.

ПК-9. Здатність орієнтуватись в основних вітчизняних і зарубіжних тенденціях сучасної іншомовної освіти в навчальних закладах, прогнозувати й проектувати педагогічну діяльність.

Програмні результати навчання:

Знання

ПРЗ-1. Знати літературну норму англійської мови з урахуванням її фонетичних, лексико-граматичних, стилістичних та прагмалінгвістичних особливостей та функціонально адекватне використання її мовних засобів у типових комунікативних ситуаціях, пов'язаних із здійсненням професійної діяльності.

ПРЗ-2. Знати теоретичні (психолінгвістичні, методичні, дидактичні, лінгвістичні) засади, сучасні стан і тенденції навчання англійської мови з метою творчого й ефективного використання різних теорій, методів, технологій, засобів, практик і досвіду (вітчизняного, закордонного) у процесі вирішення професійних завдань.

ПРЗ-3. Знати зміст нормативних документів України та Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти з метою адекватного планування процесу навчання англійської мови та зарубіжної літератури, а також розвитку навчальної автономії здобувачів освіти, його ефективної реалізації у закладах загальної середньої освіти.

ПРЗ-4. Знати головні етапи розвитку теоретико-літературознавчої та мовознавчої думки, методологічні засади роботи з різними видами текстів з метою урахування культурної складової у навчанні та вихованні; методи та навчальні технології виховання мультикультурності; принципи, методи здійснення аналізу та рефлексії національної ідентичності та полікультурної особистості; методи, прийоми здійснення міжкультурної комунікації та реалізації діалогу культур.

ПРЗ-5. Знати принципи планування та прийняття рішень у професійній діяльності; методи виявлення проблем в освітній діяльності, неупередженого та всебічного аналізу їх характеру та причин появи; етичні принципи та вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час навчання та оцінювання результатів навчання.

ПРЗ-6. Знати інформаційно комунікаційні технології, цифрові сервіси для супроводу освітнього процесу, засади їх використання в освітньому процесі.

ПРЗ-7. Знати наукові методи, рівні та форми пізнання; особливості та методи використання критичного мислення в освітньому процесі; освітні інновації, їх характеристики; усвідомлювати важливість упровадження наукових розробок в освітній процес закладів освіти та розуміти власні можливості щодо їх використання в практичній діяльності.

ПРЗ-8. Знати методи роботи з джерелами інформації з метою пошуку шляхів запобігання проблем та їх розв'язання; права та свободи людини та громадянина; цінності гуманізму та громадянського суспільства, основні принципи та механізми забезпечення розвитку гуманістичного громадянського суспільства; основні принципи державної політики України у сфері освіти та національно-патріотичного виховання; шляхи інноваційного розвитку системи освіти України в умовах реформаційних перетворень.

ПРЗ-9. Володіти базою правових норм і законів, нормативно правових актів щодо дотримання санітарно-гігієнічних правил, а також правил і рекомендацій зі здоров'язбереження молоді.

Уміння

ПРУ-1. Уміти реалізовувати професійну комунікативну та міжкультурну компетентність з англійської мови (лінгвокультурологічний, соціокультурний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРУ-3. Уміти аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сферах філологічної освіти, методики навчання іноземних мов, літературознавства, зарубіжної літератури з використанням сучасних наукових методів, інформаційних та інноваційних технологій, а також розуміти принципи та набувати навичок якісного професійного академічного письма задля створення власних академічних текстів та презентації результатів професійної наукової діяльності.

ПРУ-4. Уміти аналізувати, порівнювати, висновувати, узагальнювати, дискутувати навколо теоретичних принципів аналізу світового літературного процесу, літературного твору, активно сприймати твір, розуміти його в контексті розвитку національної та світової культури, філософської думки, з позицій духовних прагнень часу з метою врахування у професійній діяльності культурного розмаїття сучасного українського суспільства та суб'єктів освітнього процесу.

ПРУ-5. Уміти використовувати інформацію з метою критичного аналізу для пошуку альтернативних рішень на засадах академічної доброчесності та професійної етики.

ПРУ-6. Уміти використовувати цифрові технології у професійній діяльності та для особистісного розвитку.

ПРУ-9. Уміти аналізувати та оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх з потребами ринку праці; уміти орієнтуватися в інформаційному потоці, правильно використовувати отриману інформацію для прийняття рішень; толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРУ-10. Уміти відстоювати власну громадянську позицію, застосовувати новітні освітні технології в реалізації заходів національного спрямування з дітьми та молоддю; уміти пояснити та провести аналіз суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі, концепцію сталого розвитку суспільства; примножувати культурні, наукові цінності та досягнення суспільства у процесі діяльності.

Комунікація

ПРК 1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРК 3. Здатність використовувати сучасні цифрові технології для комунікації на професійному та соціальному рівнях.

ПРК-4. Здатність до організації міжособистісної взаємодії та роботи в команді; до ефективної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу та планування стратегії розвитку колективу.

Автономія і відповідальність

ПРА 2. Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів, здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

ПРА-3. Здатність працювати автономно та в команді, реалізовувати міжособистісну взаємодію.

ПРА-4. Уміти будувати і втілювати ефективну стратегію професійного саморозвитку і самовдосконалення; уміти аналізувати та вирішувати комплексні проблеми, сконцентрувати ресурси для досягнення мети.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Питання 1. Англійська мова та методика її навчання

Питання із англійської мови та методики її навчання містить теоретичну й практичну частину.

Теоретична частина: Розкрийте зміст теоретичного питання з методики навчання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі, запропонуйте практико-орієнтований методичний коментар і приклади вправ, завдань щодо реалізації теоретичних положень в освітньому процесі.

Практична частина: Speak on the topic: *Pros and cons of different means of communication. The ways modern technology changes the mode people communicate nowadays.*

Питання 2. Зарубіжна література та методика її навчання

Питання із зарубіжної літератури та методики її навчання містить теоретичну й практичну частину.

Теоретична частина: Літературний модернізм у контексті світових культурно-мистецьких тенденції. Модернізм в літературі та інших видах мистецтва: спільне, відмінне, своєрідне. Особливості розвитку модерністських тенденцій у національних літературах.

Практична частина: Формування предметних компетентностей під час вивчення зарубіжної літератури у 10 класі ЗЗСО. Оберіть вправи, методи, завдання тощо, які у процесі вивчення творчості письменника (постать митця оберіть самостійно, відповідно до програми зарубіжної літератури – рівень стандарт) сприятимуть формуванню предметних компетентностей.

Система, критерії оцінювання

Кваліфікаційний екзамен з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їх навчання містить 4 модулі.

№	Модуль кваліфікаційного екзамену	Максимальна кількість балів за модуль
1	Англійська мова	25
2	Методика навчання англійської мови	25
3	Зарубіжна література	25
4	Методика навчання зарубіжної літератури	25
	Разом	100

Оцінювання кожного завдання здійснюється за визначеними критеріями в межах певної кількості балів. Оцінка за комплексний кваліфікаційний екзамен виставляється відповідно до шкали оцінювання, шляхом переведення отриманих балів (0 – 100) в оцінку за національною шкалою (незадовільно – відмінно) та шкалою ECTS (A – FX).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Модуль 1: АНГЛІЙСЬКА МОВА

21-25 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Студент у повному обсязі виявляє розуміння теми, може обґрунтувати свої судження, навести власні приклади, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору, володіння в повному обсязі лексикою та граматикою, передбаченим програмою. Допускаються 1-2 помилки.

16-20 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Студент добре володіє темою, вміє обґрунтувати свої судження, може

систематизувати добуту інформацію, добирає переконливі аргументи на підтвердження власної точки зору. Студент коректно висловлює своє бачення проблеми, послуговується коректними граматичними конструкціями, демонструє викладення матеріалу без стилістичних огріхів та володіння в достатньому обсязі лексику, передбаченим програмою. Допускаються 3-4 помилки.

11-15 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Висвітлення теми не в повному обсязі, поверхнєве володіння матеріалом. Тему розкрито без використання активного лексичного та граматичного матеріалу. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми без необхідної аргументації та ілюстративних прикладів. Допускаються 5-6 помилок.

6-10 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Досить поверхове викладання матеріалу, неповне розкриття суті проблеми. Студент знає матеріал, без аргументації своїх висновків, без власних прикладів і не завжди лекстчно, граматично та стилістично грамотно послуговується англійською мовою. Допускаються 7-8 помилок.

1-5 бали виставляється за умов виконання наступних вимог:

Студент незадовільно володіє матеріалом, відтворює лише основні ідеї, відтворює окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу. Демонструє невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словниковий запас. Допускається більш ніж 8 помилок.

0 балів виставляється за умов виконання наступних вимог:

Студент не виконав завдання.

Модуль 2: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Оцінка рівня теоретичної та практичної підготовки студента на екзамені (співбесіда, до 25 балів)

Бали	Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
21-25	A	“відмінно”	Оцінка виставляється за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, творче та критичне висвітлення проблем відносно завдань практики навчання.

16-20	B	“добре”	Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, недостатньо творче або критичне висвітлення проблем відносно завдань практики навчання.
11-15	C		Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, наведення з певною допомогою викладача адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, недостатньо самостійне, творче та / або критичне висвітлення проблем відносно завдань практики навчання виконання практичного завдання з окремими негрубими помилками.
6-10	D	“задовільно”	Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка проте відзначається певною несамотійністю, порушенням логіки викладу, недостатньо аргументованим та критичним висвітленням проблем відносно завдань практики навчання, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу.
1-5	E		Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка містить певні помилки, відзначається порушенням самостійності, логіки викладу, неаргументованим або некритичним висвітленням проблем відносно завдань практики навчання, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу.
0	FX	“незадовільно”	Оцінка виставляється за несамотійну, неправильну, неповну відповідь, відсутність міцних знань з питань курсу, неаргументоване та некритичне

			висвітлення проблем відносно завдань практики навчання, нездатність навести адекватні приклади до теоретичного матеріалу.
--	--	--	---

Модуль 3: ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

21-25 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач володіє знаннями про умови розвитку світової літератури ХХ – початку ХХІ ст.; характеризує творчий доробок письменника в контексті світового літературного процесу; пов'язує основні дати життя письменника з його творчістю; з'ясовує місце, роль і значення мистецької, просвітницької і громадської діяльності митця в культурному житті країни ХХ – початку ХХІ ст.; узагальнює, самостійно формулює висновки; кваліфіковано аналізує факти літературного процесу кінця ХІХ – початку ХХ ст. і художні тексти.

16-20 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач володіє належними теоретичними знаннями про літературний процес, творчість чільних репрезентантів, проте допускає незначні неточності у визначенні особливостей стильової манери письменників; самостійно висловлює думки, має власний погляд на літературні явища, дає їм розгорнутий аналіз, проте аргументація може виявитися недостатньою; може допускати 1-2 несуттєвих неточностей.

11-15 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач добре обізнаний із текстами творів; уміє порівнювати, узагальнювати, аналізувати, ілюструвати свої думки конкретними прикладами з художніх текстів, проте аргументація може виявитися недостатньою; допускає 2-3 суттєві помилки.

6-10 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Набуті теоретичні знання мають системний характер, проте здобувач не вміє коментувати / аналізувати; у відповідях допускає суттєві помилки; поверхово розуміє зміст ключових понять; текстуально ознайомлений із багатьма художніми творами, але не вміє їх аналізувати; допускає помилки.

1-5 бали виставляється за умов виконання наступних вимог:

Набуті теоретичні знання не мають системного характеру, здобувач не вміє їх аналізувати / коментувати; у відповідях допускає суттєві помилки; не розуміє змісту ключових понять; текстуально не ознайомлений із багатьма художніми творами.

0 балів виставляється за умов виконання наступних вимог:

Здобувач не прочитав літературних текстів, має дуже поверхові знання про світовий літературний процес ХХ – початку ХХ ст., творчість титульних письменників, не може визначити особливостей творчої манери митця, свої думки не вміє аргументувати.

Модуль 4: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

21-25 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач знає форми і методи вивчення літератури у старших класах ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із літератури; вміє аналізувати літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; правильно застосовує методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу, виявляє вміння організовувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі.

16-20 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач знає форми і методи вивчення літератури у старших класах ЗЗСО, основні вимоги до знань та вмінь учнів із літератури; вміє моделювати уроки зарубіжної літератури; в основному правильно застосовує методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; виявляє достатні вміння організовувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі.

11-15 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач знає форми і методи вивчення літератури у старших класах ЗЗСО, має загальні уявлення про вимоги до знань та вмінь учнів із літератури; вміє моделювати уроки зарубіжної літератури (чи їх фрагменти), хоча інколи допускає неточності чи негрубі помилки; в основному правильно застосовує методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки

навчального матеріалу; виявляє вміння організовувати навчально-пошукову діяльність учнів, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури.

6-10 балів виставляються за умов виконання наступних вимог:

Здобувач володіє поверховими знаннями про форми і методи вивчення літератури у старших класах ЗЗСО, неглибоко аналізує літературу з проблем пошуку оптимальних шляхів вивчення особистості письменника та літературного твору в школі; в цілому вміє моделювати уроки зарубіжної літератури (чи їх фрагменти), однак допускає неточності чи грубі помилки; в основному правильно застосовує методи і прийоми залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; у цілому вміє використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури.

1-5 бали виставляється за умов виконання наступних вимог:

Здобувач робить помилки у визначенні форм і методів вивчення літератури у старших класах ЗЗСО; в цілому вміє моделювати уроки (чи їх фрагменти) зарубіжної літератури, хоча інколи допускає неточності чи грубі помилки; робить помилки в застосуванні методів і прийомів залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; виявляє вміння використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури, хоча не завжди враховує специфіку навчального матеріалу та вікові/розумові/індивідуальні особливості учнів.

0 балів виставляється за умов виконання наступних вимог:

Здобувач не вміє визначати й застосовувати форми і методи вивчення літератури у старших класах ЗЗСО; не вміє моделювати уроки зарубіжної літератури (чи їх фрагменти); робить грубі помилки в застосуванні методів і прийомів залежно від індивідуальних здібностей учнів та специфіки навчального матеріалу; не виявляє достатніх умінь використовувати інформаційно-комп'ютерні технології в навчальному процесі з літератури.

Зміст програми

Модуль 1: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Навчальна дисципліна «Практика англійського усного мовлення та міжкультурної професійної комунікації» є нормативною, забезпечує комплексну інтегровану іншомовну практичну підготовку майбутнього

вчителя англійської мови за другим магістерським рівнем освіти, який вільно володіє мовою, вміє критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні постулати та інноваційні методи для ефективної організації навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи в закладах освіти, здатний до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є навички та вміння сучасного англійського літературно-розмовного мовлення та академічного письма; здатність і готовність здійснювати міжкультурне спілкування англійською мовою.

Вивчення дисципліни ураховує такі аспекти інтегративної мети навчання майбутніх учителів іноземних мов.

1. **Практична мета:** забезпечити вільне, нормативно правильне й функціонально адекватне володіння всіма видами мовленнєвої діяльності іноземною мовою.
2. **Когнітивна мета:** розвивати у студентів самостійне критичне мислення, вміння та здатності розуміти, удосконалювати та контролювати свої когнітивні здібності шляхом залучення до виконання аналітичних і творчих академічних завдань.
3. **Емоційно-розвиваюча:** формувати у студентів здатність і психологічну готовність до діалогу культур, формувати вміння міжособистісного спілкування, емпатії, толерантність, доброзичливість, необхідні для повноцінного функціонування у навчальному середовищі та за його межами.
4. **Освітня мета:** розширювати кругозір студентів, розвивати здатність до самооцінки і самовдосконалення.
5. **Професійна мета:** формувати і вдосконалювати професійно-педагогічну компетенцію студентів шляхом ознайомлення їх з різними методами і прийомами навчання іноземної мови та залучення до виконання професійно-зорієнтованих завдань.
6. **Виховна мета:** формувати у студентів наукову та гуманістичну парадигму сітосприйняття, виховувати гуманістичну систему цінностей.

Теми для усної співбесіди з дисципліни

1. Pros and cons of different means of communication. The ways modern technology changes the mode people communicate nowadays.
2. What makes an efficient communicator? “Efficient communicator” and “charismatic personality”: do you see the contradiction of terms?

3. Non-verbal means of communication we use to express ourselves. The causes of cultural misunderstanding it may account for.
4. The emotional code in verbal and non-verbal representation is a hard nut to crack.
5. Talk is good for the soul: the major purposes of communication.
6. The problem of universal “constructed” languages in the modern multi-lingual world.
7. School years – the happiest days of your life? The experiences in education that are worth to be shared.
8. The Self Concept in the frame of modern system of education: the breakthrough in teaching or coming back to roots.
9. The emotional miseducation as an aftereffect of the imposed culture stereotypes and destructive emotional training: how not to rob a personality of the chance to develop.
10. Emotional literacy as a crucial aspect of teaching and the ways how to build it.
- 11.. The major purposes of education: an integrated approach.
12. Media manipulation strategies: the mechanisms of application and functioning.
13. Extra kinds of manipulation: art, music, fiction, photography, fashion, movies, computer games and their factor of influence.
14. The manipulation strategies I apply to be a success.
15. The nature of social prejudices: why being logically inept, they are yet prevailing in today’s society.
16. Racism, nationalism, xenophobia: the roots of the problem and the possible remedies.
17. Lookism: the stereotypes we may be labeled by.
18. Sexism: the position of a Woman in the Men’s World. “Glass ceiling” at the workplace.
19. Ageism as a recent by-product of the industrial society.
20. Ableism: social injustice or moral degradation.
21. My encounter with social prejudices in practice.
22. Work-related benefits and problems: what can turn to be an extra impetus or grow damaging for a working person?
23. My professional skills: strong points and drawbacks as I see them.
24. The job I would hunt for or how to get our “work/life” balance right.
25. How to fit into the job market of today and not to miss the dotcom boat.

26. Human beings AND Nature or VERSUS Nature: mutual benefits or one-basket play?
27. The major ecological problems to be tackled to survive.
28. The international endowments in nature protection.
29. The most acute ecological problems in Ukraine and the possible perspectives to solve them.
30. My personal possible contribution to nature protection.

Рекомендована література

1. Kathy Gude, Michael Duckworth Proficiency Masterclass, Student's Book: Oxford University Press, 2000.
2. Kathy Gude, Michael Duckworth Proficiency Masterclass, Work Book: Oxford University Press, 2000.
3. Virginia Evans, Lynda Edwards. Upstream Proficiency, Student's Book: Express Publishing, 2003.
4. Virginia Evans, Lynda Edwards. Upstream Proficiency, Teacher's Book: Express Publishing, 2003.
5. Virginia Evans, Lynda Edwards. Upstream Proficiency, Tests: Express Publishing, 2003.
6. Virginia Evans, Lynda Edwards. Upstream Proficiency, Workbook: Express Publishing, 2003.
7. Mark Harrison New Proficiency Testbuilder: Macmillan, 2002.
8. Jeremy Harmer. The Practice of English Language Teaching: Longman, 1991.
9. Michael Vince Advanced Language practice: Macmillan Heinemann, 1998.
10. Richard Walton, Sue O'Connel, Advanced English, C.A.E. Grammar Practice, Pearson Education Limited, 1999.
11. Sue O'Connel. Advanced English, C.A.E. Practice Tests with Guidance, Pearson Education Limited, 1999.
12. Richard Veit, John Clifford Writing, Reading, Research: Bobbs-Merrill Educational Publishing, 1985.
13. John M. Swales & Christine B. Feak Academic Writing for Graduate Students, 3rd Edition: Essential Skills and Tasks. Michigan ELT, 2012.
14. Helen Sword Stylish Academic Writing. Harvard University Press. Cambridge, Massachusetts & London, England 2012.
15. James D. Lester • James D. Lester, Jr. Writing Research Papers A Complete Guide fifteenth edition. Pearson Education Limited. Edinburgh Gate. Harlow. 2015.
16. Malcolm Mann, Steve Taylore-Knowles Destination C1, C2. Grammar and Vocabulary. McMillain. 2008.

17. Mary Wood Cornog Merriam-Webster's Vocabulary Builder. Second Edition. Merriam-Webster, Incorporated Springfield, Massachusetts. 2010.
18. Mike Wallace and Alison Wray Critical Reading and Writing for Postgraduates. SAGE Publications Ltd. London. 2011.
19. Jolie Moore Common Mistakes at Proficiency and How to Avoid Them. Cambridge University Press. 2005.
20. Proficiency. Cambridge English. Certificate in the Proficiency in English. Cambridge University Press. 2015.

Електронні ресурси:

1. <http://www.newsweek.com>
2. <http://www.telegraph.co.uk>
3. <http://www.theguardian.com/uk>
4. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish>
5. <http://www.britishcouncil.org.ua/teach>
6. http://www.pearsonlongman.com/intelligent_business/teachers_resource.html
7. <http://www.englishclub.com/learn-english.htm>

Модуль 2: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Метою вивчення курсів методики викладання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі є формування у майбутніх вчителів і викладачів англійської мови професійної компетентності, тобто здатності ефективно навчати іноземної мови в результаті обізнаності у науково обґрунтованих методах, технологіях, прийомах, та професійно-комунікативної компетентності, тобто здатності до практичного володіння виучуваною іноземною мовою в ситуаціях професійного спілкування.

Питання.

1. Особливості сучасної європейської парадигми навчання іноземних мов і культур, основні тенденції загальної середньої та вищої освіти у європейському регіоні та Україні.
2. Сучасне розуміння сутності навчання та ролі його учасників, традиційні та актуальні типи навчання (діяльнісне навчання, змішане / дистанційне / віддалене навчання, соціально-емоційне навчання, інтерактивне навчання, проблемне / евристичні навчання тощо).
3. Система навчання іноземних мов в Україні (структура, ступені, рівні загальної середньої та вищої освіти, базисні категорії).

4. Структура та зміст професіограми вчителя та викладача іноземних мов. Можливі шляхи та засоби професійного вдосконалення й особистісного зростання.

5. Основні види діяльності вчителя та викладача іноземних мов і культур у профільній та вищій школі, відповідні професійні завдання та форми роботи.

6. Сучасні освітні підходи (рівневий, компетентнісний, особистісно-орієнтований, діяльнісний, рефлексивний, соціокультурний) в аспекті навчання іноземних мов у профільній та вищій школі. Як вони відбиваються в концепції «Нова українська школа» Міністерства освіти та науки України, нормативних документах – освітніх стандартах, програмах з навчання іноземних мов тощо?

7. Загальна характеристика основних стратегічних і нормативних документів у сфері навчання іноземних мов (Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, концепція «Нова українська школа» Міністерства освіти та науки України освітні стандарти, модельні програми з іноземних мов).

8. Актуальні освітні підходи, на яких базується система навчання іноземних мов і культур в закладах загальної середньої та вищої освіти України.

9. Поняття іншомовна комунікативна компетентність, мовленнєве спілкування, міжкультурна комунікація та міжкультурна комунікативна компетентність, мовна особистість, вторинна мовна особистість в аспекті навчання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі.

10. Категорія мети навчання іноземних мов і культур в сучасній профільній та вищій школі України, типи мети, актуальна практична мета навчання іноземних мов і культур, її відображення в нормативних документах з навчання іноземних мов і культур і навчально-методичних матеріалах.

11. Категорія змісту навчання іноземних мов і культур в сучасній профільній та вищій школі України, його аспекти (складові), відображення в нормативних документах з навчання іноземних мов і культур та навчально-методичних матеріалах.

12. Категорія принципів навчання іноземних мов і культур в сучасній профільній та вищій школі України, відображення цих принципів у нормативних документах з навчання іноземних мов і культур і навчально-методичних матеріалах.

13. Методи-способи взаємодії учасників процесу навчання. Сучасні методи навчання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі. Актуальні прийоми, режими, форми навчання.

14. Сучасні методи-технології навчання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі.

15. Сучасні засоби та інструменти навчання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі.

16. Інтерактивне навчання іноземних мов і культур з опорою на критичне мислення, інтерактивні технології та прийоми навчання іноземних мов і культур.

17. Система вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності учнів профільної школи та іншомовної міжкультурної компетентності майбутніх учителів англійської мови.

18. Інтегроване навчання іноземних мов і культур. Модель інтегрованого навчання іншомовного спілкування у профільній та вищій школі.

19. Типи та види занять з навчання іноземних мов і культур у профільній та вищій школі. Планування практичних занять та циклів занять на засадах інтегрованого навчання.

20. Інтегроване формування іншомовної мовної компетентності (лексична, граматична, фонетична, орфографічна компетентності): етапи формування мовленнєвих навичок, типи вправ, прийоми.

21. Інтегроване формування іншомовної мовної компетентності (лексична, граматична, фонетична, орфографічна компетентності): зміст компетентностей, засоби навчання, сучасні джерела матеріалу та інструменти навчання.

22. Формування іншомовної мовленнєвої компетентності у профільній та вищій школі: продуктивні види мовленнєвої діяльності.

23. Формування іншомовної мовленнєвої компетентності у профільній та вищій школі: рецептивні види мовленнєвої діяльності.

24. Формування навчально-стратегічної компетентності та розвиток навчальної автономії. Технологія «портфоліо» у навчанні іноземних мов у профільній та вищій школі.

25. Самостійна та позакласна робота у навчанні іноземних мов і культур у профільній та вищій школі.

26. Формування іншомовної лінгвосоціокультурної та міжкультурної компетентності на засадах інтегрованого та інтерактивного навчання.

27. Методика формування іншомовної професійної компетентності у майбутніх учителів англійської мови.

28. Інтегроване навчання іноземних мов і культур з використанням інтерактивної технології «кіноклуб» у профільній та вищій школі.

29. Цілі, функції, типи, форми, засоби контролю формування навичок і вмінь іншомовної комунікативної компетентності у профільній та вищій школі.

30. Наукові дослідження з методики навчання іноземних мов і культур: категоріальний апарат, планування, проведення, оформлення, оприлюднення результатів дослідження.

Рекомендована література

1. Бігич О. Б. Посібник для самостійної роботи студентів магістратури (спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.02 Мова і література (іноземна мова і література) з вибіркових дисциплін «Сучасні технології навчання іноземних мов і культур» і «Інноваційні підходи до навчання іноземних мов і культур» : Навч. посібник / Бігич О. Б. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2018. – 60 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник / Бігич О.Б. та ін. / за заг. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Ніколаєва С. Ю., Бориско Н. Ф., Майєр Н. В. Методика навчання іноземних мов і культур в європейському контексті у закладах вищої освіти: Навч.-метод. посібник для студентів магістратури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 100 с.
4. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2016. – 402 с.
5. Douglas Brown H. Principles of Language Learning and Teaching. Prentice Hall, 2000. 352 p.
6. Douglas Brown H. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. Pearson-Longman, 2001. 480 p.
7. Douglas Brown H. Language Assessment - Principles and Classroom Practices. Pearson-Longman, 2003. 336 p.
8. Harmer J. How to Teach English: An introduction to the practice of English language teaching. – Harlow: Addison Wesley Longman Limited, 1998. – 198 p.
9. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – Harlow: Longman, Pearson Education Limited, 2001. – 371 p.

Модуль 3: ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Мета вивчення зарубіжної літератури» – надати системні знання про світовий літературний процес ХХ – початку ХХІ (твори, персоналії, стилі), його характерні ознаки та особливості розвитку.

Завдання дисципліни: сприяти збагаченню духовного світу здобувачів, формувати вміння читати й інтерпретувати твори національних літератур, сприймати літературу як невід’ємну частину загального розвитку і становлення компетентності сучасного фахівця.

Питання

1. Літературний модернізм у контексті світових культурно-мистецьких тенденцій. Модернізм в літературі та інших видах мистецтва: спільне, відмінне, своєрідне. Особливості розвитку модерністських тенденцій у національних літературах.
2. Декаданс у світовій літературі. Культурно-історичні передумови становлення західноєвропейської та американської літератури ХХ століття.
3. Філософські й культурологічні маркери світової літератури ХХ ст.: ніцшеанство, фрейдизм, екзистенціалізм; «загублене покоління», «театр жорстокості», андеграунд та ін.
4. Естетичні програми й творчі пошуки і літературі першої половини ХХ ст. Модернізм. Періодизація літературного модернізму. Авангардизм.
5. Реалізм і модернізм: характерні ознаки, особливості художньої реалізації. Традиції і новаторство в світовій літературі кінця ХІХ – початку ХХ століття.
6. Типологічна спорідненість творів «Прощавай, зброе!» Ернеста Гемінгвея, «Вогонь» Анрі Барбюса, «На Західному фронті без змін» Еріха Марії Ремарка. Герої як носії авторської ідеї. Пауль Боймер («На Західному фронті без змін» Еріха Марії Ремарка) – виразник думок фронтовиків. Художні засоби засудження ганебної політики мілітаризму.
7. «У пошуках утраченого часу» Марселя Пруста як «суб'єктивна епопея». Специфіка побудови, проблематика твору. Особливості художньої презентації часу у творі (пам'ять, відчуття, переживання тощо). Імпресіонізм, музика, «потік свідомості», інші риси модернізму у творі «У пошуках утраченого часу».
8. Творчість Шарля Бодлера – представника пізнього романтизму, зачинателя символізму. Історія написання, своєрідність komponування збірки «Квіти зла». Специфіка ліричного героя, художнього моделювання Краси і Зла у творах поета. Особливості відображення проблеми митця й мистецтва у збірці. Риси імпресіонізму в поезії Шарля Бодлера.
9. Музичність і живописність лірики Поля Верлена. Провідні мотиви верленівської поезії.
10. Імпресіонізм і символізм у поезії Артюра Рембо. Специфіка художнього моделювання душевного світу ліричного героя у поезіях Артюра Рембо.
11. Проблема «утраченого покоління» у романах Еріха Марії Ремарка «Три товариші», Ернеста Гемінгвея «І сонце сходить (Фієста)». Герої

- романів Еріха Марії Ремарка «Три товариші» та Ернеста Гемінгвея «І сонце сходить (Фієста)»: спільне та відмінне.
- 12.«Театр абсурду» та його характерні риси (гра слів, каламбур, нонсенс, символи, алогізм діалогів, специфіка конструювання ситуацій тощо). Ежен Йонеско, Семюел Беккет, Жан Жене, Фрідріх Дюрренматт, Гарольд Пінтер та ін. про трагічну долю особистості, життя і смерть, утрату духовних орієнтирів. Своєрідність концепції героїв. Ідеї філософів-екзистенціалістів у творчому опрацюванні драматургів.
 - 13.Постмодернізм як художня тенденція. Теоретичні основи поетики постмодернізму. Специфіка постмодерної свідомості. Основні риси літературного постмодернізму.
 - 14.Літературний постмодернізм у контексті світових культурно-мистецьких тенденції. Постмодернізм у літературі та інших видах мистецтва: спільне, відмінне, своєрідне. Особливості розвитку модерністських тенденцій у національних літературах.
 - 15.Зміст основних постмодерних категорій: гра, симулякр, цитатність, інтертекстуальність, подвійне кодування, принцип нонселекції, карнавалізація, ризома, колаж, бриколаж, метанаратив, пастиш, маргінальність. Особливості освоєння модерністських категорій у художніх текстах (проілюструвати прикладами з творів).
 - 16.Глобалізація поетики постмодерністського тексту. Маскульт і література. Міжмистецька взаємодія в літературному тексті: шляхи художньої реалізації. Масовість та елітарність у сучасній світовій літературі.
 - 17.Дифузія жанрів у світовій літературі. Сучасні літературознавці і теоретики літератури про продуктивність постмодерністського художнього мислення.
 - 18.Загальний огляд різножанрових творів Милорада Павича. «Хозарський словник» Милорада Павича: чоловічий і жіночий примірники; роман-лексикон на 100000 слів. Особливості побудови, фантастика, онірика, часопросторова модель твору.
 - 19.Умберто Еко про читача, письменника, твір і гру з читачем. «Ім'я троянди» Умберто Еко як багатопланова структура з безліччю ходів «Примітки на полях “Імені троянди”»: роздуми про витоки пщтмодернізму. Сильові особливості, архітектонічна специфіка творів Умберто Еко «Маятник Фуко».
 - 20.Жанр фентезі в європейській літературі ХХ ст. Алегоричний та міфотворчий аспекти образного світу фентезі. Сильові особливості, головні завдання літератури з фантазійною домінантою. Джон Рональд Руел Толкін – основоположник літератури фентезі. Аналіз твору письменника за вибором здобувача.
 - 21.Тема абсурдності людського існування в світі у творах середини ХХ ст. «За закритими дверима» Ж.-П. Сартра, «Сторонній», «Чума»,

- «Падіння» А. Камю, «Мандарини» Симони де Бовуар. Тематика, сюжет, композиція, алегоризм образів і ситуацій, символіка, гумор і сатира. Письменники про природу абсурду.
22. Специфіка осмислення і репрезентації травматичного досвіду художніми засобами. Тексти про пам'ять – «Благочестиві» Джонатана Літелла, «Вибір Софії» Уільяма Стайрона, «Любовні листи» та «Іспанські очі» Марії Нуровської, «Гойдалка дихання» Герти Мюллер тощо.
 23. Міжмистецька взаємодія в літературному тексті кінця ХХ – початку ХХІ ст.: шляхи художньої реалізації (основні тези відповіді проілюструвати прикладами з творів письменників).
 24. Увага до предметного світу як домінанта розвитку традицій французького «нового роману». Масовість та елітарність у сучасній світовій літературі.
 25. Творчість Патріка Зюскінда: тематика, проблематика, стильові особливості. П'єса «Кнтрабас» про сутність і джерела свободи особистості. Інтермедіальний аспект твору. Своєрідність хронотопічного конструкту повісті «Голубка». Інтертекстуальність роману «Запахи. Історія одного вбивці».
 26. Драматургія ХХ ст.: тенденції розвитку. Джордж-Бернард Шоу про «квінтесенцію ібсенізму». Моріс Метерлінк – теоретик «нової драми». Тематико-проблемний діапазон п'єс Моріса Метерлінка, Генріха Ібсена. Аналіз п'єс за вибором здобувача.
 27. Епічний театр Бертольда Брехта: теоретичні засади й художня практика. Драматична й епічна форми театру: порівняльний аспект. Бертольд Брехт – драматург-новатор. «Матінка Кураж та її діти»: специфіка зображення війни, риси «Епічного театру» в п'єсі.
 28. Тематика, проблематика, жанрова й стильова специфіка творчості Ернеста Гемінгвея Загальний огляд творів «Прощавай, зброе!», «По кому подзвін». «Старий і море». Антропологічний вектор інтерпретації повісті-притчі «Старий і море».
 29. Латиноамериканська література: загальний огляд. Магічний реалізм. Габріель Гарсія Маркес. Хорхе Луїс Борхес. Аналіз творів за вибором здобувача.
 30. Західнослов'янські літератури (загальний огляд). Чеська література. Карел Чапек. Ярослав Гашек. Польська література. Станіслав Лем.

Рекомендована література

1. Гребенюк Т. Художня культура українського постмодернізму (на матеріалі сучасної прози): навчальний посібник.
http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/11939/1/grebenuk_hydognya_kyltyra.pdf

2. Денисова Т. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.
3. Зарубіжна література ХХ ст. / за ред. О. М. Ніколенко, Н. В. Хоменко, Т. М. Конєвої. Київ, 1998.
4. Зорівчак Р. З любов'ю до науки та життя / НТШ, Коміс. всесвіт. л-ри та міжкультур. комунікації ім. М. Лукаша; [упорядкув., вступ. ст. і прим. Т. В. Шмігер]. Львів, 2021. 219 с.
5. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
6. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко та ін. 2-ге вид., стереотип. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 432 с.
7. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко та ін. Київ: ВЦ «Академія», 2010.
8. Кикоть В. 25 американських поетів у перекладі Валерія Кикотя. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю., 2016. 159 с.
9. Кропивко І. Українська і польська постмодерна проза (карнавал, фрагментація, фронтір): монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 524 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kropyvko_Iryna/Ukrainska_i_polska_postmoderna_proza_karnaval_frahmentatsiia_frontyr.pdf?PHPSESSID=ti959eofilkmfl7obcpraa23f4
10. Нестелеєв М. Лабіринти американського постмодернізму: у 2-х т. Т. 2. Київ: Темпора, 2003. 432 с.
11. Нестелеєв М. Лабіринти американського постмодернізму: у 2-х т. Т. 1. Київ: Темпора, 2003. 328 с.
12. Помазан І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. Харків : Вид-во НУА, 2016. 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP_3_Pidruchnik_XX_st.pdf
13. Роберт Фрост в українських перекладах: поезії / В.М. Кикоть. Київ: ВД «Кондор», 2021. 360 с.
14. Французька п'єса ХХ століття. Театральний авангард / упоряд. О. Буценко. Київ: Основи, 1993. 511 с.

Модуль 4: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Мета вивчення *методики навчання зарубіжної літератури* – надати системні знання про специфіку навчання зарубіжної літератури у старших класах загальноосвітніх закладах середньої освіти.

Завдання дисципліни: систематизувати знання про зарубіжну літературу як органічну складову сучасної шкільної освіти, сприяти формуванню умінь, скерованих на творчий пошук ефективних шляхів навчання і виховання учнів засобами літератури.

Питання

1. Формування предметних компетентностей під час вивчення зарубіжної літератури у 10 класі ЗЗСО. Оберіть вправи, методи, завдання тощо, які у процесі вивчення творчості письменника (постать митця оберіть самостійно, відповідно до програми зарубіжної літератури – рівень стандарт) сприятимуть формуванню предметних компетентностей.
2. Формування ключових компетентностей під час вивчення зарубіжної літератури в 11 класі ЗЗСО. Оберіть методи, вправи, завдання тощо, які у процесі вивчення творчості письменника (постать митця оберіть самостійно, відповідно до програми зарубіжної літератури – рівень стандарт) сприятимуть формуванню ключових компетентностей.
3. Завдання вивчення зарубіжної літератури в 10-11 кл. Культурологічний аспект вивчення літератури: сутність, вектори реалізації в шкільній практиці. Наведіть приклад ефективного застосування культурологічного підходу у процесі вивчення творчості письменника (постать письменника обирає здобувач).
4. Обґрунтуйте тезу про позакласну роботу із зарубіжної літератури у старшій школі як складову навчально-виховного процесу. Охарактеризуйте види позакласної роботи в старшій школі ЗЗСО. Запропонуйте форми позакласної роботи із зарубіжної літератури в умовах дистанційного навчання.
5. Охарактеризуйте методи навчання на уроках зарубіжної літератури в старших класах. Складіть 10 запитань для організації евристичної бесіди за твором Джорджа Оруелла «Скотоферма» (або «1984»).
6. Ефективні методи навчання на уроках зарубіжної літератури у старших класах. Застосуйте метод «Групування» до характеристики образу Сантьяго з повісті-притчі Ернеста Гемінґвея «Старий і море».
7. Охарактеризуйте пропозиції укладачів програми із зарубіжної літератури (рівень стандарту/ профільний рівень) щодо застосування міжмистецького підходу на уроках зарубіжної літератури. Проілюструйте застосування міжмистецького підходу під час вивчення творчості Артюра Рембо, Шарля Бодлера, Поля Верлена (на вибір здобувача).

8. Індивідуальна й групова робота на уроках зарубіжної літератури в старших класах: зміст, специфіка. Підготуйте пам'ятку «Як працювати у групах на уроці зарубіжної літератури».
9. Впровадження технологій інтерактивного навчання на уроках зарубіжної літератури в старших класах. Підготуйте блок запитань, що стосувалися б особливостей стильової манери Артюра Рембо, Шарля Бодлера, Поля Верлена (на етапі перевірки знань). Запитання мають враховувати самобутність поезії французького символізму, взаємодію символізму й імпресіонізму в ліриці.
10. Змодельуйте фрагмент уроку на етапі підбиття підсумків із теми «Бертольд Брехт. “Матінка Кураж та її діти”». Закцентуйте увагу на перевірці рівня сформованості в учнів предметних, ключових компетентностей.
11. Вивчення творчості Моріса Метерлінка в 10 класі. Підготуйте тези (для етапу вивчення нового матеріалу) про Моріса Метерлінка як теоретика і практика «нової драми», про концепцію символістського театру, про видатних представників «нової драми» в Україні.
12. Індивідуальна й групова робота на уроках зарубіжної літератури: зміст, специфіка, аспекти співпраці вчителя з учнями. Підготуйте варіанти індивідуальних / групових домашніх завдань за творчістю письменника (на вибір здобувача) із застосуванням міжмистецького матеріалу.
13. Інтерактивне навчання на уроках зарубіжної літератури в старшій школі ЗЗСО. Запропонуйте різні вправи, спрямовані на ефективне вивчення образу Кікудзі з повісті Ясунарі Кавабати «Тисяча журавлів». Вправи мають орієнтувати на питання еволюції образу Кікудзі, символічний вектор трактування образу, скеровані на формування предметних компетентностей (ціннісного компоненту, діяльнісного компоненту тощо).
14. Елементи медіаграмотності на уроках зарубіжної літератури у старших класах. Запропонуйте шляхи освоєння на уроці зарубіжної літератури в 10 класі понять «Фейк», «Реклама» (тема за вибором здобувача). Запропонуйте інші завдання / вправи, спрямовані на формування медіаграмотності учнів.
15. Типи уроків зарубіжної літератури за характером основних дидактичних завдань. Підготуйте завдання для роботи з учнями в класі на етапі узагальнення і систематизації знань із теми «Габріель Гарсія Маркес. “Стариган із крилами”».
16. Типи уроків зарубіжної літератури за характером основних дидактичних завдань. Підготуйте завдання для роботи з учнями в класі на етапі контролю знань, умінь і навичок з літератури під час вивчення творів «Гостини старої дами» Ф. Дюрренматта чи

- Е. Йонеско «Носороги». Простежте, щоб ваші завдання охоплювали перевірку знань учнів про *«театр абсурду»*, *постмодернізм*, *інтертекстуальність*, *«магічний реалізм»*.
17. Охарактеризуйте методи навчання на уроках зарубіжної літератури в старших класах. Застосуйте модель змішаного навчання «перевернутий клас» до вивчення творчості Милорада Павича або Хуліо Кортасара.
 18. Типи уроків зарубіжної літератури за характером основних дидактичних завдань. Підготуйте завдання для роботи з учнями в класі на етапі засвоєння нових знань і розвитку на їх основі вмінь та навичок (тема за програмою зарубіжної літератури 11 кл. за вибором здобувача).
 19. Типи уроків зарубіжної літератури за характером основних дидактичних завдань. Підготуйте індивідуальні / групові завдання для роботи з учнями в класі на етапі контролю знань, умінь і навичок з літератури тема за програмою зарубіжної літератури 10 кл. за вибором здобувача.
 20. Особливості нестандартних уроків із зарубіжної літератури у старших класах. Підготуйте план уроку-портрета, присвяченого постаті і творчості Ясунарі Кавабата (у центрі уваги таких уроків – постать автора або героя твору; складається опорна схема-конспект, портфолію, план-характеристика або особиста карта із зазначенням національності, соціального стану, роду занять, місця проживання, кола спілкувань, життєвого кредо тощо).
 21. Специфіка вивчення на уроках зарубіжної літератури у старших класах теоретичного матеріалу про модернізм як літературно-мистецький напрям кінця ХІХ – початку ХХ ст., про течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм. Складіть поширений покроковий план вивчення й засвоєння теоретичного матеріалу про ранній модернізм та його течії під час вивчення різних тем.
 22. Специфіка вивчення на уроках зарубіжної літератури у старших класах теоретичного матеріалу про модернізм як літературно-мистецький напрям кінця ХІХ – початку ХХ ст., про течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм. Запропонуйте план вивчення й засвоєння теоретичного матеріалу про ранній модернізм та його течії під час вивчення різних тем із застосуванням міжмистецького підходу.
 23. Позакласна робота з зарубіжної літератури в старших класах як важлива ланка цілісної літературної освіти школярів. Ефективні шляхи формування читацької компетентності школярів (з власного досвіду чи досвіду вчителів-практиків).

24. Вивчення теорії літератури на уроках зарубіжної літератури в старшій школі. Запропонуйте алгоритм роботи на уроці з текстами Гійома Аполлінера, Райнера Марії Рільке, Фредеріка Гарсія Лорки на етапі вивчення та засвоєння таких понять, як *вірш, поема, авангардизм, ліричний герой (героїня)*.
25. Творі завдання на уроках зарубіжної літератури у старших класах. Підготуйте індивідуальні / групові творчі завдання із залученням медіаресурсів із теми «Франц Кафка “Перевтілення”» або «Альбер Камю “Чума”».
26. Інтерактивне навчання на уроках зарубіжної літератури у старших класах. Запропонуйте інтерактивні завдання / вправи для вивчення життя і творчості Е. Гемінгвея.
27. Міжмистецький компонент на уроках зарубіжної літератури в старших класах. Наведіть приклад застосування міжмистецького підходу під час вивчення у старших класах
 - життя і творчості письменника (за профільною програмою; за вибором здобувача);
 - доби (епохи), коли жив і творив письменник.
28. Робота з текстом на уроках зарубіжної літератури. Рецептивний аналіз художнього тексту на уроці літератури. Читацькоцентрична парадигма. Аналітико-інтерпретаційне дослідження тексту методом «Слідом за автором». Бліц-опитування за текстом твору.
29. Дискусія як інтерактивний прийом вивчення художнього твору на уроках зарубіжної літератури у старших класах ЗЗСО. Обґрунтуйте доцільність / недоцільність застосування методів «Знайти позицію», «Акваріум» на уроці з елементами дискусії. Запропонуйте інші відомі вам методи, які сприятимуть дискусії на уроках зарубіжної літератури у старших класах.
30. Компаративне вивчення літератури в старших класах: мета, завдання, проблеми. Інтегроване навчання літератури: виклики, перспективи. Наведіть приклад застосування компаративного підходу до вивчення творів зарубіжних письменників (на основі програми з зарубіжної літератури – стандарт / профільний рівень).

Рекомендована література

1. В'юненко В., Тимофєєва Т., Шорохов А. Американський письменник-фантаст Рей Дуглас Бредбері та його новела «Посмішка». *Зарубіжна література в школах України*. 2022. № 2. С. 26-30.
2. Гусєва О. «Тут усе дивно». Урок-самоконструювання за твором Бруно Шульца «Цинамонові крамниці». *Всесвітня література в школах України*. 2022. № 4-6. С. 66-71.

3. Довбенко О. Формування наскрізних умінь і компетентностей на уроках літератури як чинник ефективної підготовки до ЗНО. *Зарубіжна література в школах України*. 2022. № 1. С. 22-25.
4. Долгієр О. Рецептивний аналіз художнього тексту на уроці літератури. Читацькоцентрична парадигма. *Зарубіжна література в школах України*. 2022. № 2. С. 34-39.
5. Зарубіжна література. 10 – 11 класи. Профільний рівень. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: navchalna.programa-2022.zarubizhna.literatura-10-11-profil.pdf
6. Зарубіжна література. 10 – 11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: [2022https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.zarubizhna.literatura-10-11-standart.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.zarubizhna.literatura-10-11-standart.pdf)
7. Кліменко Ж. Літературна інфографіка як засіб розвитку читацької компетентності учнів. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2020. № 1-2. С. 2-9.
8. Кліщ Н. Використання педагогічної моделі «Перевернутий клас» під час вивчення роману Гарпер Лі «Вбити пересмішника». *Всесвітня література в школах України*. 2022. № 4-6. С. 13-20.
9. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednyaua-sch-2016/koncepciya.html>
10. Краснік О. Війна очима Вермахту. За повістю Гейнріха Бьолля «Поїзд приходить вчасно». *Зарубіжна література*. 2022. № 3-4. С. 64-74.
11. Литовченко А. Елементи медіаграмотності під час вивчення художніх творів. *Всесвітня література в школах України*. 2022. № 2-3. С. 55-56.
12. Література північно-східних сусідів поза шкільною програмою. *Зарубіжна література*. 2022. № 3-4. С. 16-35. Порівняльна таблиця 2 до проекту змін у навчальній програмі із зарубіжної літератури для 10-11 класів (рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти (2017) (2022). С. 28-31; Порівняльна таблиця 3 до проекту змін у навчальній програмі із зарубіжної літератури для 10-11 класів (рівень профільний) закладів загальної середньої освіти (2017) (2022). С. 32-35.
13. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

14. Орлова О. Методика навчання зарубіжної літератури: навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ, 2021. 109 с.
URL:
<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18265/1/%D0%9E%D1%80%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
15. Попадюк С. Методологічні засади використання освітньої концепції «Перевернуте навчання» у вищій школі. URL:
<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/555>

Електронні джерела

1. «Тисяча журавлів»: сайт для вчителів зарубіжної літератури. URL:
<https://www.xn--1000-83dma3a1c7b6a8s.xn--j1amh/>
2. «Світ філолога»»: навчально-методичний портал для вчителя зарубіжної літератури. URL: <https://svitfilologa.com.ua/41>